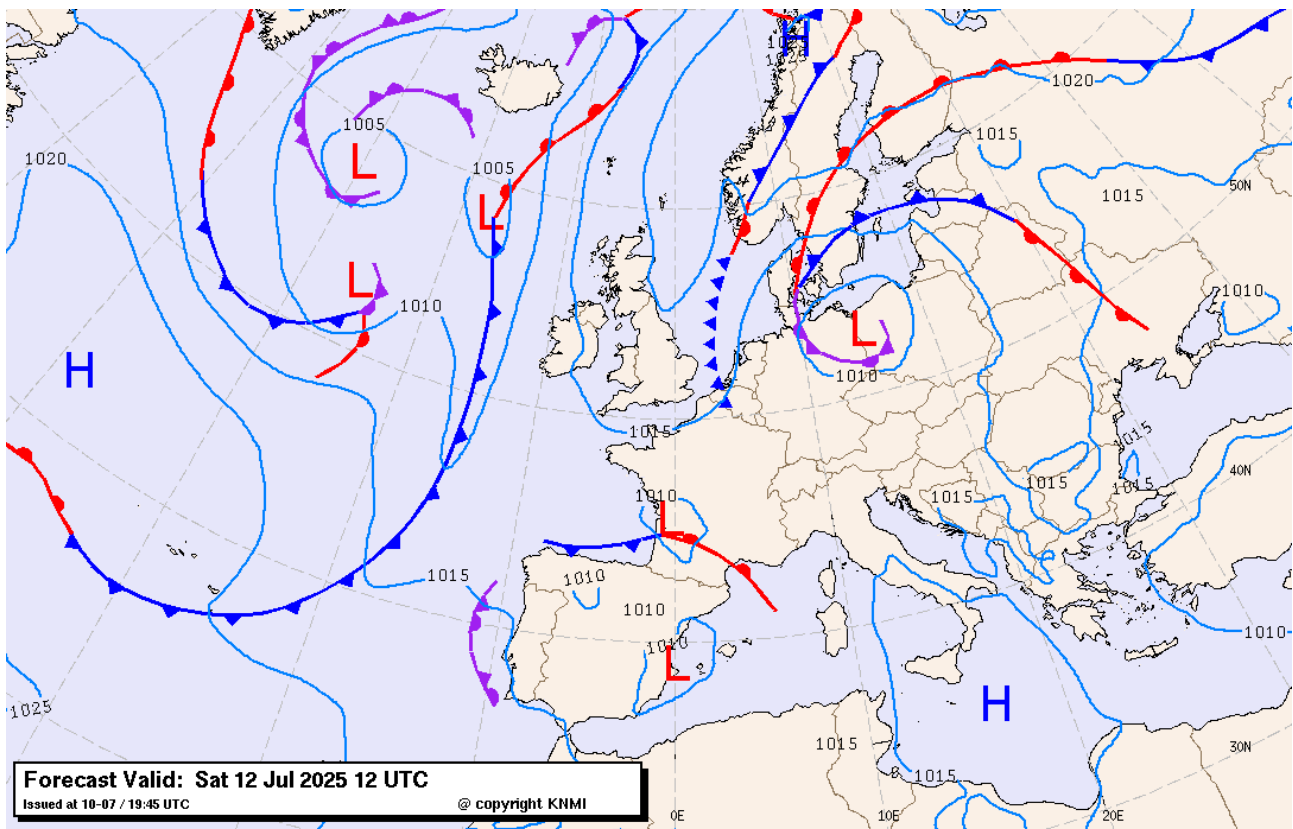

Vlaggetjesdag

Analyse van Henk: een **L**aag boven Duitsland veroorzaakt nog wat hoge bewolking in de morgen, maar dat is weg als wij lessen. Een volgend warmtefront komt later over, maar dat is nadat de les afgelopen is. Dus, wij staan redelijk droog bij de molen, met een noordnoordoosten wind. De isobaren staan wel ver van elkaar, dus 2 tot 3 Beaufort. Het is hartje zomer, goed insmeren dus, de zon is een (koperen) ploert..

Het KNMI vindt er dit van: in een groot deel van het land zonnig. In het oosten komt meer bewolking voor en kan er een enkele bui ontstaan. De maximumtemperatuur ligt tussen 21°C aan zee en 27°C in het zuiden en oosten. De wind is noordwestelijk en matig, aan zee soms vrij krachtig. (Bron: KNMI).

Berekening van de kracht van de wind:

Luchtdruk 1020 hPa

Temperatuur 298.15°K (25°C)

Windsnelheid 5.5 m/sec (3 Bft)

Een m³ lucht weegt 1.18 kg en veroorzaakt een kracht van 3.40 kg/m²

Vragen over het huiswerk

Hoofdstuk 13 geheel lezen

1. Welke zeilvoering vandaag – belast en onbelast?.
2. We spreken de taal van de regio. Hoe heet de zifterij in Holland?
3. Beschrijf de waaierij.
4. Op welke zolder vinden we de zifterij?
5. Welke twee functies heeft de zifterij, en hoe loste men dat buiten Groningen op?
6. Wat is "de schoot"?
7. Wat is de functie van de ribbels op de buitenkant van de looper?
8. Wat is het haalfschilhok en waar is het voor?
9. Waarom zegt men "zog" in zogaten?
10. Ik ben op een molen met een persbalk. In welke provincie ben ik?
11. Hoe vaak gaat gort over een pelsteen voor het görte is?
12. **(H)** De trommelvang – twee trommels eigenlijk. Wat kun je vertellen over die trommels en over de manier waarop de touwen/kettingen erom zijn gewikkeld?
13. **(H)** Wat is het voordeel van een schuif in je ezel?
14. **(H)** Waar zit de spouwarm en hoe is die anders dan een kruisarm?
15. **(H)** Waarom zitten er in het noorden van Nederland kralen op de vangketting?
16. **(H)** Wat zijn de onderdelen van het bovenwiel?
17. **(H)** Het is al een poosje extreem droog weer met wind uit noordelijke richtingen. Waar moet je op gaan letten?

Antwoorden bij de vragen over het huiswerk

Hoofdstuk 13 geheel lezen

1. Welke zeilvoering vandaag – belast en onbelast?
Belast vier volle. Onbelast met vier hoge lijnen.
2. We spreken de taal van de regio. Hoe heet de zifterij in Holland?
De Groninger zifterij bestaat niet in Holland. Daar spreekt men van "de harp", en het zijn er twee: de koude en de warme. Ook wordt de zifterij wel verhollandst "zeverij" genoemd, zoals in het GVM-boek.
3. Beschrijf de waaierij.
De waaierij, ook wel waaierkast of wanmolen genoemd, bevindt zich op de zolder onder de pelstenen. Ze reinigt de gort van te lichte korrels, doppen en stof. Het is een grote houten kast in het dusthok met daarin een sneldraaiend schoepenrad als waaier, aangedreven door een touwsnaar of drijfriem vanaf één der bolspillen.
4. Op welke zolder vinden we de zifterij?
De zifterij staat op de pelzolder, in de verdiepte ruimte tussen buitenmuur en zoldervloer, waarbij de zeef op vloerhoogte hangt.
5. Welke twee functies heeft de zifterij, en hoe loste men dat buiten Groningen op?
In Groningen heeft de zifterij twee functies: voorafgaand aan het pellen reinigt en sorteert men de gerst, en na het pellen sorteert men de gort op korrelgrootte. In de Zaanstreek gebruikte men daartoe twee zeverijen: de koude en de warme harp.
6. Wat is "de schoot"?
De schoot is de ingelaten hoeveelheid gerst (12-25 kg). De omvang hangt af van de omtrek van de steen, de windkracht en de staat van de kuip.
7. Wat is de functie van de ribbels op de buitenkant van de looper?
Op de buitenomtrek van de looper zijn met een rauwbeitel schuin oplopende ribbels aangebracht. Deze schuren de gerstekorrels en werken ze omhoog, zodat de schoot niet zakt en vastloopt.
8. Wat is het haalfschilhok en waar is het voor?
Na de gang over de stenen wordt het product gezeefd en gesorteerd. Het valt óf via gortpijpen in een romp boven de waaierij (dan is het gorte), óf, na het omzetten van een schotje, in het haalfschilhok. Die haalfschil wordt in een schootvat verzameld en vervoerd naar de pelromp van de voorloper voor verdere bewerking.

9. Waarom zegt men "zog" in zoggaten?
De waaikerven blazen lucht omhoog, waardoor onderdruk in de pelkuip ontstaat. Er moet dus lucht worden aange-zog-en.
10. Ik ben op een molen met een persbalk. In welke provincie ben ik?
In Groningen verandert men de afstand tussen doodbed en pelsteen bij stilstand met wiggen. Zaanse pelmolens hebben daarentegen een beweegbare pasbrug (persbalk), zoals bij een korenmolen.
11. Hoe vaak gaat gort over een pelsteen voor het görte is?
Dat hangt af van de gewenste kwaliteit van de görte, maar meestal zes keer.
12. **(H)** De trommelvang – twee trommels eigenlijk. Wat kun je vertellen over die trommels en over de manier waarop de touwen/kettingen erom zijn gewikkeld?
De trommelvang bestaat uit twee trommels op dezelfde as. Op de kleine trommel zit de vangketting (binnenvangketting), op de grote het vangtouw, maar dan andersom gewikkeld. Trek je aan het vangtouw, dan draait de trommel linksom en wikkelt het touw af. De kleine trommel draait mee, maar wikkelt de ketting juist op. De verhouding van de diameters bepaalt de kracht die men kan zetten.
13. **(H)** Wat is het voordeel van een schuif in je ezel?
Als je een schuif in je ezel hebt is de vangbalk in hoogte verstelbaar.
14. **(H)** Waar zit de spouwarm en hoe is die anders dan een kruisarm?
De spouwarm is onderdeel van het bovenwiel. Bij een wiel met kruisarmen zijn dat vier in elkaar verwerkte armen. Bij een wiel met spouwarmen zijn er twee kruisarmen en twee paren spouwarmen die de kruisarmen omklemmen, met daartussen een spouw van ca. 2 cm.
15. **(H)** Waarom zitten er in het noorden van Nederland kralen op de vangketting?
In het noorden heeft de ketting kralen (ook wel druiven of kloten) voor betere grip bij regenachtig weer. Elders is het laatste deel van de vangketting vaak van touw.
16. **(H)** Wat zijn de onderdelen van het bovenwiel?
Kruisarmen (en soms spouwarmen), plooistukken, achter- en voorvelg, (soms) belegstukken, kammen.
17. **(H)** Het is al een poosje extreem droog weer met wind uit noordelijke richtingen. Waar moet je op gaan letten?
Wiggen kunnen loskomen, dus controleren. Vooral de roedwiggen verdienen aandacht.

